

Zini, sargā, copē!

ALDA kausa izcīņā Katvaru ezerā makšķerniekiem prāvi lomi

Jūlija trešajā svētdienā copmaņi pulcējās pie Katvaru ezera, kur norisinājās Sudraba ceļojošā ALDA kausa izcīņas 3. posms. Makšķerniekus laipni uzņēma ezera apsaimniekošanas biedrības vadītājs Jānis Krūmiņš ar kundzi Sanitu. Savu veiksmi todien izmēģināja 20 komandu. Kopumā kausa izcīņas dalībnieki no ezera izcēla 38,38 kg zivju. Aptuveni sacensību vidū kopā ar to rīkotāju, Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktoru Jāni Remesu devāmies lūkot, kā copmaņiem veicas.

Šoreiz makšķernieki nelabprāt piestāja parunāties. – *Pirmo reizi redzu, ka viņi ir tik azartiski. Visi tā steidzas, laivas "lido", pat nezinu, kā tādā veidā var zivis noķert*, – sprieda J. Remess. Copmaņi vien iztālēm ar pirkstiem parādīja, vai un cik zivju tiem lomā. Daudziem bija pa vienam plēsējam (līdakai vai zandartam), vēl kādam pa divām. Dažs neatklāja savu guvumu, tikai atrauca, ka veicas normāli. Cits atzina, ka pagalam neveicoties – tikai pāris kilogramu asarīšu. Vienā komandā makšķernieks atsmēja, ka pats sevi uz āķa noķēris – kā metis makšķeri, tā tas iekēries pie acs. Dabūjis braukt uz slimnīcu, bet drīz vien jau bijis atpakaļ sacīkstēs. Jānis un Roberts Lietiņi jeb *Zīķeri* stāstīja, ka iepriekšējā dienā bijuši Katvaru ezerā trenēties, tad asari ļoti labi ķērušies, bet maču dienā tie vairs nebija tik aktīvi. Toties Roberts bija dabūjis arī līdaku. Viens no retajiem, kurš parādīja savu guvumu, bija Aivars Balodis no *Liektajiem āķiem*.

Viņam tobrīd bija laimējies tikt pie vairāk nekā 3 kg smaga zandarta.

Drīz vien makšķernieki laivoja uz krasta pusi. Pirmie finišēja Andrejs Cipruss ar meitu Paulu. Meitēns bija guvis vienu asarīti. A. Ciprusam šī ir pirmā sezona, kopš piedalās ALDA kausa izcīņā, lai gan pirmo posmu Dūņezērā palaidis garām. Savukārt Paulai šis posms bija pirmās vasaras sacensības, kurās viņa piedalās. Komanda *Viss skaidrs* (Andris Muskars un Rolands Vītols) tika pie 117,7 g smaga asarīša. A. Muskars atzina, ka Dūņezera posmā viņiem veicies līdzīgi un tad ieguvuši kartupeļu maisu par mazāko ieskaites lomu. – *Man jau kartupeļi garšo*, – smēja sarunbiedrs un piebilda, ka šodien, šķiet, šī balva nespīd, jo ir komanda ar vēl vieglāku lomu. Jānis Biteniekis no komandas *JG* secināja, ka todien zivis sākušas labāk ķerties tieši sacensību izskaņā. Viņš novērojis, kā *Hāni* (Aivars un Andrejs Hāni) tikai dažas minūtes pirms noslēguma tikuši pie smuka zandarta. Vēlāk izrādījās, ka tas viņiem sagādāja medaļu.

Katvaru ezera posmā nepārspēja palika komanda *Laimīgie no Limbažu auto* (Kaspars Ozoliņš un Uldis Kleinhofs). Abiem 6,33 kg smags loms. Lai arī citi smēja, ka Kaspars laivu vadījis tik ātri kā Šumahers, izrādās, šoreiz tas bija veiksmīgi. 2. vietā ierindojās *Hāni* ar 5,26 kg, bet trešie bija *Liektie āķi* (A. Balodis un Jānis Grabovskis) ar 4,46 kg zivju. Pavisam nedaudz pietrūka komandai *Namdari* (Gints Fogelis un Juris Liepiņš), kuri kopumā

Katvaru ezera posmā ar 6,33 kg smagu lomu uzvaru svinēja komanda *Laimīgie no Limbažu auto*. Attēlā – Kaspars Ozoliņš

Vienu no smagākajām zivīm – vairāk nekā 3 kg zandartu – sacīkstēs izvilka Aivars Balodis no *Liektajiem āķiem*. Viņam un komandas biedram Jānim Grabovskim tas palīdzēja tikt pie 3. vietas posmā

tika pie 4,26 kg smaga loma. J. Remess vērtēja, ka nav biežas sacensības, kad šāds loma svars sagādā tikai 4. vietu. G. Fogelis atzina, ka trīs līdakas un zandarts viņa komandai ir pagaidām labākais guvums šī gada kausa izcīņas posmos. Pārsvarā makšķerējuši ezera vidusdaļā. Izmēģinājuši veiksmi arī vienā no ūdenstilpes galiem, bet tur zivis tikai *piesitušas*, nevis ķērušās. 5. un 6. vietā ierindojās attiecīgi *JG* (J. Biteniekis un Guntis Grīnbergs) ar 3,4 kg un

Zīķeri ar 2,78 kg.

Veicināšanas balvu par precīzāk izlozētajam svaram (1,685 kg) atbilstošo līdaku saņēma Jānis Bremmers no komandas *Kas i*, par zandartu (1,43 kg) – J. Liepiņš no *Namdariem*, bet par garāko asari (26,5 cm) tika sumināts J. Biteniekis no *JG*. Savukārt J. Lietiņa dāvāto kartupeļu maisu par mazāko ieskaites lomu saņēma komanda *Andrejs Cipruss* (A. un P. Ciprusi). ALDA kausa izcīņas Katvaru ezera posmā klāt bija arī Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta BIOR pārstāvji, lai veiktu ūdenstilpē mītošo zivju monitoringu. Katra copmaņa guvumu viņi nomērtēja un nosvēra, tāpat paņēma zvīņu zivs vecuma noteikšanai. Noslēgumā BIOR pārstāvji pasniedza veicināšanas balvu par garāko un īsāko kopējo lomu. Par 18,3 cm īso lomu sumināja komandu *Andrejs Cipruss*, bet par garāko (4 m 29,9 cm) – *Zīķerus*.

Pēc trim posmiem līderos izvirzījušās komandas *JG*, *Zīķeri*, *Hāni*, *Namdari*, *VIZ-MA* un *Lauztie airi*.

Pirms ķerties pie S. Krūmiņas gatavotās zupas baudīšanas, makšķernieki kopīgi pateicās Katvaru ezeram par dāsno lomu. Nākamais – 4. – ALDA kausa izcīņas posms gaidāms 18. augustā Augstrozes Lielezerā.

P.S. Vairāk attēlu no makšķerēšanas sacensībām – *Ausekļa* mājaslapā, sadaļā *Galerijas*.

ALDA kausa izcīņas 3. posma dalībnieki pie Katvaru ezera

Turpinās dažādu karpu šķirņu salīdzināšanas pētījums

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta BIOR zivju audzētavas *Tome* filiāles *Dole* zivju mazuļu audzēšanas dīķos jau ceturto gadu turpinās pētījums-demonstrējums, lai salīdzinātu dažādu karpu šķirņu mazuļu audzēšanu Latvijas apstākļos. Tajā notiek ne tikai dažādu karpu šķirņu audzēšana un salīdzināšana, bet arī audzēšanas procesa uzlabošana, pilnveide un inovatīvu risinājumu pielietošana. Šī ir

pētījuma noslēdzošā sezona.

Izpētei izaudzētie divgadīgie karpu mazuļi aprīļa beigās ielaisti dīķos. Tie tiek baroti ar graudiem, līdzīgi kā lielākajā daļā Latvijas dīķsaimniecību. Tāpat turpinās dīķu aizsardzības paņēmieni, aizsargtīkla efektivitātes pret zivjēdājpūtņiem un elektriskā gāna pret zivjēdājdzīvniekiem pārbaude. Šīs sezonas laikā nav konstatēts neviens putnu iepīšanās gadījums aizsargtīklos. Pie dīķa uzstādīta

efektīva novērošanas kamera kā papildu zivju aizsardzības pasākums pret maluzvejnīcību, tāpat lai attālināti varētu novērot ūdenstilpēs notiekošos procesus. Kā ierasts, zivis tiek barotas, veikta to kontrolzveja, sekots to veselības stāvoklim, veikti ūdens vides parametru mērījumi un citi pasākumi.

Sezonai noslēdzoties, tiks apkopoti šī gada un visa pētījuma rezultāti, kā arī veikti zivju audzēšanas ekonomiskās

efektivitātes aprēķini un sagatavoti ieteikumi karpu audzēšanas procesa uzlabošanai un pilnveidošanai. Aktivitāte notiek sadarbībā ar SIA *Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs*.

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR

Turpinājums – 6. lpp.

Sākums – 5. lpp.

Profilaktiska copmaņu papīru pārbaude Augstrozes Lielezerā

Vienrīt bija iespēja kopā ar Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktoru Jāni Remesu un pašvaldības policijas inspektoru Aigaru Rēzi doties reidā pa Augstrozes Lielezeru. Nē, šoreiz netika meklēti tīkli vai citi nelegāli copes rīki. Atbildīgie pārbaudīja, vai ūdenstilpē makšķerējošie nav aizmirsuši par makšķerēšanas kartēm un licencēm. Šādi reidi ALDA aprūpētajās ūdenstilpēs notiek regulāri. Pa dažādām ūdenstilpēm reido arī Valsts vides dienesta (VVD) inspektori.

Rīts bija skaists. Rūdītiem makšķerniekiem gan tas nebija agrs. Pirmo satikām copmani, kurš makšķerē no krasta Lauvaskalna ragā. Viņš pie ezera sabijis visu nakti. Vīrietim lomā bija daži breksiši un mēra zandarts, kas dabūts uz sliekas. Sastaptais stāstīja, ka esot šeit pirmo reizi, tādēļ makšķerēšana ir zināms piedzīvojums. Un tad vēl naktī sieva zvanijusi, ka kaut kur tuvumā esot lācis redzēts... Pa nakti ezerā bija palikuši arī divi laivotāji, kuri savā copes veiksmē bija diezgan vīlušies, jo zivis neņemot. Vienu mēra zandartu dabūjuši tikai iepriekšējā vakarā, bet, kopš uzlecis mēness, klusums. Abi makšķernieki grasījās vēl izmest likumu pa ezeru un, ja nesekmēsies, mest mieru. – *Zivis jau te ir, tikai neķeras. Jāprot tās noķert*, – secināja viens no laivā esošajiem vīriem. Citā laivā, kas ezerā iebrukusi no rīta, bija pat trīs makšķernieki, no kuriem viens – četrkājainis. Izrādās, saimnieks paņēmis līdzīgu šuneli, kas pievelkot veiksmi. Savulaik šādā veidā Daugavā ticis pie sama. Arī tobrīd Lielezerā makšķerniekiem bija loms – zandarts. Nākamie divi laivotāji ezerā sacījās

pabijuši aptuveni 15 minūšu un mētājot jau bija tikuši pie daudziem asarīšiem. Pa jokam vīri sūkstījās, ka reida dēļ nu viņiem iztraucēta cope, būšot jāmeklē jauna asaru vieta. Kāds makšķernieks, kas īrās viens pats, sniedzot pašvaldības policistam dokumentus, atzina, ka priecājas par reidu. Viņš jau aptuveni desmit gadu šajā ūdenstilpē makšķerējot un līdz šim nebija nevienu pārbaudītāju sastapis. Uz jautājumu, vai redzējis kādus tīklus ezerā, copmanis secināja, ka pēdējos pāris gados nav tos manījis. Agrāk pats esot tos pat vilcis laukā.

Kopumā torīt Augstrozes Lielezerā tika pārbaudītas kādas padsmīt laivas un vēl daži makšķernieki, kuri copēja no krasta. Lielākoties viņiem ar nepieciešamajiem papīriem viss bija kārtībā. Izņēmums – divi vīri no Valmieras, kuri teicās ezerā iebrukusi ap pusesešiem no rīta. Kaut makšķerēja abi, ne vienam, ne otram nebija licences. Makšķerēšanas karte bija tikai vienam. Vīrietis atzinās, ka nemaz nav makšķernieks, atbraucis kolēģim līdzi. Otrs sākumā samelojās, līdz atzinās, ka nav iegādājies licenci, jo nav vēlējies tik agri modināt Augstrozes Lielezera uzraugu Kārli Udrasu. Savukārt internetā viņš to neprotot iegādāties. A. Rēze abiem vīriem noformēja administratīvā pārkāpuma protokolu. To izskatīs un lēmumu par iespējamu sodu pieņems VVD. Ja nav licences, tad sods var sasniegt 40 eiro un tikpat arī tad, ja nav makšķernieka kartes. Tiesa, ja tas ir pirmreizējs pārkāpums, ne vienmēr tiek piemērota soda nauda. Konkrētajā gadījumā – makšķernieki iepriekš nebija neko pārkāpuši. J. Remess viņiem

ieteica iegādāties vienas dienas copes atļauju, ja zināms, ka makšķerēt dodas reti. Tāpat gadījumos, ja tirdzniecības vietas jau slēgtas un internetu lietot nav iespējams, var ar ezera apsaimniekotāju vai uzraugu iepriekš sazināties un vienoties par licences iegādi. Ir bijuši gadījumi, kad, šādi vienojoties, licence copmanim tiek atstāta zināmā vietā. Abi valmierieši gribēja turpināt makšķerēt ezerā, tādēļ apsaimniekotājs viņiem ieteica doties pie K. Udrasa un iegādāties vienas dienas licenci. Viņi solījās tā darīt, taču, kā vēlāk atklāja ezera uzraugs, to viņi nav darījuši, bet aizbraukuši.

Reida izskaņā J. Remess secināja, ka todien makšķerniekiem ar copi diez ko nav vedies. No visiem pārbaudītajiem tikai četri bija tikuši pie zandarta. Pārējiem vai nu nelieli breksiši, vai asarīši. K. Udrass apstiprināja – šobrīd ezerā lielākoties ķeras šīs zivis. Ir arī zandarti, bet tie necopē masveidā. Tiesa, tonedēļ Augstrozes Lielezerā diezgan labi ķērušies arī zuši. Šo iemītņu esamība ezerā ir diezgan liels brīnums, jo pēdējoreiz tie te laisti 70. gadu sākumā, un ezera uzraugs atminās, ka savulaik tie masveidā aizmigrējuši. Taču pērn atkal sākuši ķerties.

ALDA direktors atgādina, ka makšķernieka gada karte nav vajadzīga bērniem līdz 16 gadu vecumam, pensionāriem (virs 65 gadiem) un personām ar invaliditāti. Bet bezmaksas gada licence viņiem tāpat ir jāizņem. Par to bieži tiekot piemirsts. Tas jāizdara, lai ezera apsaimniekotājs zinātu ūdenstilpes noslodzi un to, cik daudz tajā nomakšķerēts.

Zinātnieki nav maluzvejnieki

Jūlija sākumā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta BIOR pārstāvji veica kontrolzveju Limbažu Dūņezērā, kur izmantoja gan specializētus tīklus, gan elektrozvejas aparātu, un Lādes ezerā, kur pielietoja tikai tīklus. Pēc publikācijas par šo aktivitāti daži *Ausekļa* lasītāji satraucās, ka, izmantojot šādas metodes zivju pētniecībā, zinātnieki neatšķiras no maluzvejniekiem. Kāpēc šāda kontrolzveja nepieciešama, kas īsti un kāpēc zinātniekiem ir atļauts, skaidro BIOR Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas vadītāja Ruta Medne.

Atkarībā no kontrolzvejas mērķa (novērtēt zivju resursus ezerā un izstrādāt zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumus; veikt plašu zinātnisku pētījumu par ekosistēmu ūdenstilpē kopumā; monitorēt aizsargājamās *Natura 2000* sugas; noteikt piesārņojumu ezerā) tiek izmantoti vairāki kontrolzvejas veidi – ar tīkliem, elektrozveja vai velkamais vadiņš. Atsevišķos gadījumos, piemēram, Limbažu Dūņezērā, kur pētītas arī *Natura 2000* zivju sugas, izmanto gan tīklus, gan elektrozveju. Lietoti tiek tīkli ar dažādu acu izmēru (apmēram padsmīt veidu), lai noķertu visu garumu grupu zivis un, izmantojot noteiktu metodiku, aprēķinātu, kāda ir to proporcija ezerā. Tādējādi arī šo visu tīklu kopgarums var sasniegt vairāk nekā 2 km. Kontrolzvejā izmantoto tīklu izmēru nosaka izstrādātā un apstiprinātā starptautiska metodika. Iegūtie dati tiek salīdzināti arī ar rezultātiem citās valstīs. Lasītāji atgādina, ka Limbažu Dūņezērā zinātnieki nozvejoja teju 200 kg zivju. Vai pētniecībai tik daudz vajadzīgs? R. Medne skaidro, ka tīklos iekļuvušās zivis parāda to, cik tajā brīdī ezerā ķeras. Un, pat ja tiek noķerti vairāk nekā 100 kg, R. Medne vērtē, ka ezeram tas nebūt nav tik daudz.

Zinātnieki noķertās zivis uzreiz pēc tīklu nozvejas nosver un nomēra, kā arī paņem zvīņas, otolītus vai žaunu vākus to vecuma noteikšanai. BIOR komanda kontrolzvejā iegūtās zivis atdod ūdenstilpes apsaimniekotājam vai atbildīgajam, ar kuru institūts par pētniecību sadarbojas un kurš ar tām tālāk rīkojas pēc saviem ieskatiem. Pētnieki zivis nelielos apjomos paņem līdzīgai tad, ja uz vietas nav paguvuši tās izanalizēt.

Savukārt elektrozvejā BIOR pārstāvji izmanto līdzstrāvas aparātu, kas zivis uzbrīdi tikai apdullina. Pētniekiem jāpagūst tās noķert, nomērīt un nosvērt. Kad tas izdarīts, zivis palaiž atpakaļ ezerā. Toties *malīki* lielākoties izmanto maiņstrāvu, kas zivis nogalina. Institūtā ir stingra kārtība, kā līdzstrāvas aparāts tiek uzglabāts un kurš tiesīgs to izmantot.

Kontrolzveju Latvijas ūdenstilpēs regulē Zvejniecības likums un Ministru kabineta noteikumi par zveju īpašos nolūkos un kārtību, kādā tiek izsniegtas atļaujas tās veikšanai. BIOR raksta pieteikumu zinātniskās zvejas atļaujas saņemšanai, ko saskaņo ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Zemkopības ministriju. Atļauju, kurā paredzēts, kur un kā pētnieki strādās aktuālajā gadā, tāpat uzskaitīti konkrēti izmantotie rīki un atbildīgie speciālisti, BIOR izņem Valsts vides dienestā. Papildus tam BIOR regulāri rīko sanāksmes ar Valsts vides dienesta, Dabas aizsardzības pārvaldes un VARAM cilvēkiem, lai informētu par saviem plāniem. – *Visi dokumenti ir sakārtoti. Mēs nevaram tā vienkārši uz savu galvu izdomāt, ka, lūk, šeit mēs veiksīm kontrolzveju*, – skaidro institūta pārstāve.

Tematisko lapu atbalsta:

Lapu sagatavoja
Līga LIEPIŅA

Pirmssvētku *Lielaajā* copē pie zivīm tika visi makšķernieki

Svētdien agri no rīta lieli un mazi makšķernieki izmēģināja copes veiksmi pirms Limbažu pilsētas svētkiem rīkotajos mačos *Liela cope 2019*. No pludmales laipas Limbažu Lielezerā zivis ķēra 27 intereseanti. Sacensību rīkotājs, Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktors Jānis Remess vērtē, ka dalībnieku atsauce bija cerēta. Ja būtu vairāk dalībnieku, būtu grūti visiem uz laipas sarūmēties. Kā ierasts, copei sākoties, zivis tika iebartas ar sudrabu.

– *Laiks torīt bija ideāls makšķerēšanai. Citkārt tik agri no rīta ir drēgns, lietus vai vējš, bet svētdienas rītā nebija par aukstu un ezers bija gluds. Arī zivis ļoti labi ķērās. Parasti sacīkstēs jaunākajiem dalībniekiem kādā brīdī makšķerēšana apnīk, bet svētdien zivis bija visiem, tā ka copēt neapnīka un vēl gribēja turpināt. Turklāt mazie loma ziņā pat „ielika” daudziem lielajiem makšķerniekiem*, – stāsta J. Remess. Ķērās dažādas zivis. Diezgan daudz bija plaužu, ko parasti sacensībās gūst maz. Copmaņi tika arī pie karūsām, kas tāpat mačos ir retums. Pieteikami daudz bija raudiņi, turklāt Uldim Mediņeckim lomā bija pat palielas šīs sugas pārstāves, kādas tikai reizēm laimējas nomakšķerēt.

Lielās copes rīkotājs secina, ka šoreiz labi varēts redzēt izlozes rezultātus. Tiem, kuri izlozēja laipas tālāko galu, veicies krietni labāk. Sacensību rezultātus vērtēja vairākās vecuma grupās, katrā apbalvojot pirmo trijnieku, tāpat garākās un īsākās zivs izvilcēju. Bērnu līdz 10 gadu vecumam vidū veiksmīgākie bija Ralfs Dam-

Limbažnieks Uldis Mediņeckis rāda vienu no lielajām raudām, ko izvilcis *Lielaās* copes laikā. Savā vecuma grupā viņam sacensībās 1. vieta

bergs (viņa lomā 1,55 kg zivju), Kaspars Gulbis (1,01 kg), kura lomā bija arī šajā grupā garākā zivs (32 cm), un Tomass Lietiņš (560 g), kurš tika pie īsākās (9 cm) zivs. Vecuma grupā **no 11 līdz 13 gadiem** smagāko lomu izvilka Māris Gulbis (2,1 kg). Zēna kontā arī šajā grupā garākā zivs (29,1 cm). 2. un 3. vietā bija attiecīgi Kristiāns Skrīvelis (1,45 kg) un Jānis Mikus Remess (650 g). Pie īsākās zivs (7,9 cm) tika Matīss Zaks. Grupā **no 14 līdz 17 gadu** vecumam ar uzvaru – 575 g lomu un īsāko zivi (7,9 cm) – sumināja Robertu Lietiņu, otrā bija viņa māsa Sofija, kura tika pie 420 g zivju un garākās zivs (18 cm). Atsevišķi sumināja arī uz copi ieradušās **dāmas** – Baibu Almani

(450 g) un Vitu Almani (320 g). Vecumā **no 18 līdz 62 gadiem vīriešu** vidū prasīgākie bija Indulis Graviņš (6,03 kg), Normunds Trantovskis ar 5,11 kg zivju un Aivars Undzēns (2,43 kg), kurš tika arī pie garākās zivs (30 cm). Savukārt īsāko (8,5 cm) šajā grupā izvilka Oskars Tolmanis. Vecuma grupā **no 63 gadiem** copes veiksmē uzmaidīja U. Mediņeckim, kurš izvilka 2,53 kg zivju. Otrais bija Fjodors Buševs ar 820 g.

Makšķerēšanas sacensību uzvarētāju apbalvošana gaidāma piektdienas vakarpusē Limbažu pilsētas svētku programmas laikā Lielezera pludmalē.

Jāņa REMESA foto